

Bizkaia

Arrazola (Atxondo): íra
Arrieta: íðé
Bakio: íre
Bermeo: iré
Berriz: íre
Bolibar: íðe
Busturia: iré
Dima: íðe
Elantxobe: íða
Elorrio: íre
Errigoiti: íðe
Etxebarri: íða
Etxebarria: íðe, íri
Gamiz-Fika: iréa (mark.)
Getxo: íra
Gizaburuaga: íða
Ibarruri (Muxika): íðe
Kortezubi: íðé
Larrabetzu: íðe
Laukiz: irá
Leioa: iré
Lekeitio: íðe
Lemoa: íðe
Lemoiz: íðé
Mañaria: íða
Mendata: íðé
Mungia: íðe, iré
Ondarroa: íðe
Orozko: íðé
Otxandio: íða
Sondika: íðé
Zaratamo: íðe, *idurkijne (mark.)
Zeanuri: íðe
Zeberio: íða
Zollo (Arrankudiaga): íre
Zornotza: íða

Araba

Aramaio: íre

Gipuzkoa

Aia: yaró
Amezketza: garó, *ηαμῆκην (?)
Andoain: garó
Araotz (Oñati): íra
Arrasate: íre

Arroa (Zestoa): yaró
Asteasu: yaró
Ataun: yaró
Azkoitia: yaró
Azpeitia: yaró
Beasain: garo
Beizama: garó
Bergara: yaró
Deba: yaró
Donostia: garo, *ijnestoř
Eibar: íre
Elduain: garó
Elgoibar: yaró
Errezil: yaró
Ezkio-Itsaso: yaró
Getaria: yaró
Hernani: ínořtoř, ípířtoř
Hondarribia: irátse
Ikaztegieta: garo
Lasarte-Oria: garó
Legazpi: garo
Leintz Gatzaga: íra
Mendaro: yaró
Oiartzun: iratsé, iatsia (mark.)
Oñati: íra
Orexa: gáró
Orio: yaró
Pasaia: íatsé, iratsé
Tolosa: garó
Urretxu: yaró
Zegama: yaró

Nafarroako Foru Komunitatea

Abaurregaina / Abaurrea Alta: irátse
Alkotz: iréřsja (mark.), iréřsea (mark.)
Aniz: iréřse
Arbizu: ířřtoř, iriřřtoř
Beruete: íatsé
Donamaria: irářsi
Dorrao / Torrano: ířřtéřo
Erratzu: íðetse
Etxalar: irátse
Etxaleku: eářtoř
Etxarri (Larraun): íařřtoř
Eugi: iréřse
Ezkurra: iatsé
Gaintza: yaró
Goizueta: iratsé

Igoa: íatsé
Jaurrieta: irářs
Leitza: ířřtoř
Lekaroz: idétse
Luzaide / Valcarlos: iatsé
Mezkiritz: iréřs, ířřtseá (mark.)
Oderitz: íařřtoř
Suarbe: iréřse
Sunbilla: irátse
Urdiain: íra, ířřjá
Zilbeti: iréřse
Zugarramurdi: iratsé

Lapurdi

Ahetze: irátse
Arrangoitze: iratsé
Azkaine: irátse
Bardoze: irátse
Beskoitze: irátse
Donibane Lohizune: iratsé
Hazparne: ihátse
Hendaia: irátse
Itsasu: irátse
Makea: iatsé
Mugerre: irátse
Sara: irátse
Senpere: irátse
Urketa: irátse
Uztaritze: íařřsiá (mark.)

Nafarroa Beherea

Aldude: irářs
Arboti: irátse
Armendaritze: irátse
Arnegi: ihátse
Arrueta: irátse
Baigorri: iratse
Bastida: irátse
Behorlegi: iaðsé
Bidarra: iratsé
Ezterenzubi: irátse
Gamarte: irátse
Garrúze: irátse
Irisarri: irátse
Izturitze: irátse
Jutsi: irátse
Landibarre: ířřátse, iatsé
Larزابale: irátse

Uharte Garazi: íhatsé

Zuberoa

Altzai: irátse
Altzürükü: irátse
Barkoxe: irátse
Domintxaine: irátse, iyářsja (mark.)
Eskiula: irátse
Larraine: irátse
Montori: irátse
Pagola: irátse
Santa Grazi: irátse
Sohüta: irátse
Urdiñarbe: irátse
Ürrüstoi: irátse

583. Mapa: helecho / fougère / fern (Pteridium aquilinum)

GALDERA: 22060; ALG: 190; ALEANR: XI, 1464

	garo
	iñestor
	iaxtor
	i(r)ixtor
	iatze
	igatze/idetze
	ihatze
	ida
	ide
	ira
	ire
	iretze
	iratze
	iñaurkiñ

- Herri askotan jaso dira iratze motak (*basai(r)atze, sanjuan-ira/garo, trumoi-ide, baso-ire, sapo-ire, suge-iratze, arbola gañeko iria, iragaro, sorgiñ-ira, sorgiñ-garo, azari-garo...*) eta iratzelekuari ematen zaizkion izenak (*iraztor, iratzeleku, ireleku, irelarre, iratzelaia, iramalda, iraulko, iaztei, iaztoi, garari, garaman, gara-lekua, letxala*).

- Mapa txikia lau erantzun nagusiren gainean eraiki da.

Zeberio: *Iratzea esaten geuntzen guk ide asko dauen terrenoari.*

Aramaio: *Garue emen Gipuskoan irieri esate otzie.*

Getaria: *Sanjuangarua batek izena duna. San Juan egunian baatzako barázki edo jeneruakiñ: gariya, artua ta sorta iñ (...) ta kanpotik (...), onekin dana bildu ta geo eliza eaman ta beinkatu.*

Amezketeta: *iñaurkiñ gauza bera dela dioen arren behien azpigaiatz ari denean bakarrik erabiltzen du hitz hau.*

Orexa: *(...) ill bat izaten deu oi biltzeko, urria; or urriin bildu bear da, bestela eitten da eldu, garoak eltze ien garaiean, aizen bat ateatzen badu, jo ta txikituta uzte u, emen aizeleku ikaragarrie baita au, da aizeak jo ta zuztar utse uzte u garoa (...).*